

6 söndagen efter den Heliga Trefaldighets dag

Tom Hardts postilla, andra årgången

Predikotext: Matt 5:17-19.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Under rubriken ”*Kärlekens lag*” ställer oss denna söndag inför vad predikotextens överskrift kallar ”*Lagens majestät*”, den över oss inbrytande, överväldigande fordran, som ligger i orden ”*Om eder rättfärdighet icke övergår de skriftlärdas och fariséernas, så skolen I icke komma in i himmelriket*”. Det kan inte nog framhåvas, att ”*Lagens majestät*”, kravet på vår fulla och hela kärlek till Gud och medmänniskor, på intet sätt har sin medfödda plats i vårt eget medvetande, vore en del av vår naturreligiösa utrustning. Alltför ofta bibringas vi tanken, att visserligen evangelium är en gåva ovanifrån, nedsänkt från himmelen, medan åter Lagen vore för alla känd och återginge på ett naturgivet syndamedvetande. Det är endast en halvsanning, ja, inte ens det. Vad hedningarna känner är just de skriftlärdas och fariséernas rättfärdighet, den nedtonade, vingklippta, jämkade lag, som gör livet möjligt att leva. Ingen hedning, ingen farisé, ingen skriftlärd känner däremot domen över begärelsen, över hjärtats allra innersta, över dess lönnligaste och mest ofrivilliga rörelser. De känner inte den dom, som lyder: ”*Var och en som vredgas på sin broder, han är hemfallen åt Domstolens dom*”. Därför känner de inte lagen i egentlig mening, inte ”*Lagens majestät*” i någon mening alls. Därför blir de andligen blinda, andligen

okrossade, andligen obotfärdiga och därmed okunniga om evangelium, om behovet av förlåtelse för en synd, som träffar oss från hjässan till fotabjället. Ännu en gång är det skäl att här i vår högmässa uppläsa några ord ur vår evangelisk-lutherska bekännelse, som framställer den falska, fariseiska läran i dess förödande konsekvenser: ”*Det har varit omöjligt för dem att lära rätt om boten, emedan de inte på rätt sätt kända vad synden är ... Härav följer nödvändigtvis, att människan skulle göra bot endast för onda tankar, till vilka hon givit sitt bifall, samt onda ord och onda gärningar, som hon med fri vilja hade kunnat underlåta – ty den onda böjelsen, lustan och begärelsen anse de icke vara synd*” (SKB s. 325).

Här går i alla tider och på alla platser skiljelinjen mellan kristendom och fariseism, mellan sann kristendom och den kristendom, som bara har namnet gemensamt med rätt kristendom. Själva boten, själva omvändelsen blir då en omöjlighet för den, som icke dömer sitt syndiga hjärta i grunden, som icke tror, att ”*var och en som vredgas på sin broder, han är hemfallen åt Domstolens dom*”. Han håller ju det största stycket av sig odömt, okrossat, oanklagat, och därför oförlåtet, icke överhöljt av Kristi rättfärdighet och sålunda obekämpat och oöverbunnet. Härom säger vi sålunda:

I. Guds ingripande genom Lagen dömer det onda hjärtat,

II. Guds ingripande genom evangelium benådar det onda hjärtat,

III. Guds ingripande genom evangelium ändrar det onda hjärtat.

I. Guds ingripande genom Lagen dömer det onda hjärtat.

Det handlar i dag verkligen om ett Guds ingripande, hans inträngande i vår värld. I den stränga, obönhörliga Lagens ord utför Den Helige Ande sitt främmande, skrämmande verk. Han blottlägger den ogudaktighet, som är bristande förtröstan på Gud, och som visar sig i rädsla, i förtvivlan, i protest mot Guds styrelse av mitt liv. Han låter mig skåda ned i ledan vid Guds Ord, i tröttheten i bönen, i livsledan och allt, vad eljest kokar i den stora grytan av känslor. Han för mig till den andra tavlans bud, till min omvärld, mina medmänniskor. Han pekar anklagande på vreden, på det hastiga, obetänksamma ordet ”*Du däré*”, på invektivet och skällsordet ”*Du odåga*”. Det behövs ingen eftertanke, inget besinnande för att få fram dessa ord, ty de rinner till av sig själva från det stora, mörka djupet i mitt innersta, om vilket Jesus säger: ”*Men vad som går ut ifrån munnen, det kommer från hjärtat, och det är detta som orenar människan. Ty från hjärtat kommer onda tankar, mord, äktenskapsbrott, otukt, tjuveri, falskt vittnesbörd, hädelse. Det är detta som orenar människan*” (Matt. 15:18 ff.).

II. Guds ingripande genom evangelium benådar det onda hjärtat.

Den Helig Andes främmande verk genom ”*Lagens majestät*” är ställt i frälsningens tjänst och förbereder Den Heliga Andes allraegnaste verk, hans applicerande av nåden på det dömda, onda hjärtat, hans upptändande av tron på Kristi främmande, tillräknade för oss vunna rättfärdighet. Det helt onda hjärtat, som tyngs av syndafördärvet, kan inte få hjälp på annat sätt. Endas en rättfärdighet utanför oss, en rättfärdighet i Guds Lamm, kan vara till hjälp, kan utföra det storverk, som S:t Paulus beskriver så: ”*Men den som icke håller sig till gärningar, utan tror på honom, som gör den ogudaktige rättfärdig, honom räknas hans tro till rättfärdighet*” (Rom 4:5). Denna tro tror på en nåd, som icke har sin grund i oss, en nåd, som måste övertäcka syndafördärvets omätliga djup och omätliga skuld. Det är den tro, som är en del av en rättsinnig bot, en rätt omvändelse, och som ensam föder oss på nytt och gör oss till Guds barn och till delaktiga av Guds Ande.

III. Guds ingripande genom evangelium ändrar det onda hjärtat.

Det av Gud anklagade, av Gud förlåtna hjärtat blir också det av Gud ändrade hjärtat, som bär bättringens frukter, de goda gärningarna. Så måste det vara, när Gud anklagar mig för själva vredesstormen från ondskans djup i mitt hjärta, det oöverlagda, hastiga, elaka ordet. När han spikar fast det på skampålen och när han förlåter det för Kristi död på skammens trä, ges jag kraft att kämpa, att förkväva, att dränka den gamla

människan. Jag tror ju inte längre med fariséerna i alla tider, att mitt utbrott är tullfritt gods, är för obetydligt att påkalla Guds dom, av honom bemöts med ett överseende leende och en axelryckning. Därför skämtar jag inte med synden och tror inte på en billig nåd, som inte tar synden på allvar. Så

förhjälp mig Gud till en rättfärdighet, som ”*övergår de skriftlärdes och fariséernas*”. Det är också till detta, som Den Helige Ande i dag inbjuder oss genom dagens evangelium.

Amen.